

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 669/2013-14

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 12. decembra 2013 predbežne prerokoval sťažnosť JUDr. J. H., K., zastúpeného advokátom JUDr. E. Š., B., vo veci namietaného porušenia základného práva na ochranu proti svojvoľnému prepúšťaniu zo zamestnania zaručeného v čl. 36 písm. b) Ústavy Slovenskej republiky personálnym rozkazom ministra vnútra Slovenskej republiky č. 465 zo 4. novembra 2010 a rozhodnutím ministra vnútra Slovenskej republiky č. SLV-PS-PK-172/2010 z 22. februára 2011 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť JUDr. J. H. o d m i e t a pre nedostatok právomoci Ústavného súdu Slovenskej republiky.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 19. augusta 2013 doručená sťažnosť JUDr. J. H., K. (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia základného práva na ochranu proti svojvoľnému prepúšťaniu zo zamestnania zaručeného v čl. 36 písm. b) Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) personálnym rozkazom ministra vnútra Slovenskej republiky (ďalej len „personálny rozkaz ministra“) č.

465 zo 4. novembra 2010 a rozhodnutím ministra vnútra Slovenskej republiky (ďalej len „rozhodnutie ministra“) č. SLV-PS-PK-172/2010 z 22. februára 2011.

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že personálnym rozkazom ministra č. 465 zo 4. novembra 2010 bol sťažovateľ prepustený zo služobného pomeru príslušníka Policajného zboru na tom skutkovom základe, že 25. septembra 2010 v raných hodinách mal pod vplyvom alkoholu jazdiť osobným motorovým vozidlom po električkovom koľajisku, pričom na výzvy a upozornenia príslušníkov hliadky príslušnej mestskej polície reagoval neprimerane (voči členom hliadky mal byť agresívny a arogantný, pozn.) a následne po príchode hliadky Obvodného oddelenia Policajného zboru Dúbravka a služobných funkcionárov privolaných hliadkou mestskej polície sa sťažovateľ na ich výzvu mal odmietnuť porobiť dychovej skúške a odberu krvi na zistenie alkoholu v krvi, čím sa mal dopustiť porušenia služobnej prísahy zvlášť hrubým spôsobom. O rozklade podanom sťažovateľom proti označenému personálnemu rozkazu ministra rozhodol minister rozhodnutím č. SLV-PS-PK-172/2010 z 22. februára 2011, ktorým personálny rozkaz ministra potvrdil.

Sťažovateľ sa žalobou podanou podľa V. časti Občianskeho súdneho poriadku domáhal preskúmania zákonnosti rozhodnutia ministra č. SLV-PS-PK-172/2010 z 22. februára 2011, o ktorej rozhodol Krajský súd v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) rozsudkom č. k. 3 S 82/2011-91 z 5. júna 2012 tak, že žalobu sťažovateľa ako nedôvodnú zamietol. Označený rozsudok krajského súdu v odvolacom konaní potvrdil aj Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) rozsudkom sp. zn. 5 Sžo 40/2012 z 29. apríla 2013.

Sťažnosťou podanou ústavnému súdu sťažovateľ namieta neústavnosť personálneho rozkazu ministra a aj rozhodnutia ministra o jeho prepustení zo služobného pomeru z dôvodu, že podľa jeho názoru pri miestnom šetrení jeho skutku mal prítomný zástupca riaditeľa Úradu justičnej a kriminálnej polície Okresného riaditeľstva Policajného zboru Bratislava IV postupovať v rozpore so zákonom Národnej rady Slovenskej republiky č. 171/1993 Z. z. o Policajnom zbore v znení neskorších predpisov, keď na miesto skutku

na účely jeho riadneho prešetrenia neprivolal príslušného vyšetrovateľa inšpekcie Ministerstva vnútra Slovenskej republiky, v dôsledku čoho nebol podľa sťažovateľa náležite a zákonným spôsobom prešetrený jeho skutok, ktorý bol dôvodom jeho prepustenia zo služobného pomeru.

Sťažovateľ v sťažnosti okrem iného tiež uviedol:

«Moje prepustenie zo služobného pomeru príslušníka PZ na základe personálneho rozkazu ministra vnútra SR zo dňa 04.11.2010, č. 465 v zmysle § 192 ods. 1 písm. e./ zákona č. 73/1998 Z. z. bolo následkom neodbornej činnosti a vedomého uvádzania nepravdivých skutočností príslušníkmi hliadky Stanice Jazdnej polície a Kynológie Hl. mesta SR Bratislava (ďalej len „hliadka Mestskej polície“ alebo aj „príslušníci hliadky Mestskej polície“) na moju adresu, keď následne vo veci konali príslušníci Policajného zboru SR (ďalej len „príslušníci PZ“), ktorí vo svojej činnosti na mieste činu nekonali podľa príslušných právnych predpisov z čoho vyplýva, že počas výkonu služby si neplnili svoje služobné povinnosti. ...

Z dôvodu, že na moju adresu boli oznámené skutočnosti o páchaní závažnej trestnej činnosti, bola zákonná povinnosť polície konať v zmysle § 2 ods. 1 písm. b./ zákona č. 171/1993 Z. z. V danom prípade mal byť vyrozumený vyšetrovateľ Inšpekcie MV SR z dôvodu, že trestnej činnosti sa mal dopustiť príslušník PZ a následne sa mali začať vykonávať procesné úkony v zmysle zákona 301/2005 Z. z. s poukazom na základné zásady trestného konania, t.j. podľa § 2 ods. 6 konať z úradnej povinnosti, ods. 10 zistiť skutkový stav veci a zistiť dôkazy, ktoré svedčia proti, ale aj v prospech obvineného.

Zodpovednosť za konanie polície na mieste činu mal policajný vyšetrovateľ, v danom prípade zástupca riaditeľa ÚJKP OR PZ Ba IV, ktorý mal povinnosť zabezpečiť miesto činu, zabezpečiť riadnu obhliadku miesta činu, najmä mal však povinnosť vyrozumiť vecne príslušného vyšetrovateľa Inšpekcie MV SR. Menovaný vyšetrovateľ má zákonnú kompetenciu vyšetrovať trestné činy príslušníkov PZ, vyšetrovať skutky, ktoré zakladajú podozrenie z páchania trestnej činnosti, tieto skutky kvalifikovať v zmysle zákona č. 300/2005 Z. z. a nariadiť neodkladné úkony ako obhliadku miesta činu, zaisťovanie dôkazov, vypočúvanie poškodených príslušníkov Mestskej polície a svedkov udalosti, ktorí fotili a filmovali zásah mestských policajtov voči mojej osobe.

Uvedomujúc si závažnosť situácie som žiadal prítomných vedúcich funkcionárov PZ, aby bol na miesto činu privolaný vyšetrovateľ Inšpekcie MV SR a aby sa riadne vykonala obhliadka miesta činu, ktorou sa buď preukáže tvrdenie príslušníkov Mestskej polície o mojej nebezpečnej jazde, šmykoch počas cúvania, následného takmer vrazenia do služobného vozidla mestskej polície a taktiež moje arogantné a agresívne správanie voči príslušníkom Mestskej polície.

Z nejakého dôvodu zástupca riaditeľa ÚJKP OR PZ Ba IV neprivolal vecne príslušného vyšetrovateľa Inšpekcie MV SR a nebola vykonaná ani obhliadka miesta činu, neboli zistení svedkovia udalosti a polícia bola nečinná. Dôvod prečo prítomný zástupca riaditeľa nesplnil svoju zákonnú povinnosť v zmysle § 2 ods. 1 písm. b./ zákona č. 171/1993 mi nie je známa, ale (ne) konanie zástupcu riaditeľa možno kvalifikovať ako závažné odborné zlyhanie a neplnenie si zákonom uložených služobných povinností. ...

Za tejto situácie som odmietol akékoľvek úkony voči svojej osobe z dôvodu, že procesné úkony, okrem iných aj zisťovanie stôp a aj prípadnú skúšku na zistenie požitia alkoholu môže nariadiť len vyšetrovateľ Inšpekcie MV SR. Činnosť uvedeného vyšetrovateľa nemôže nariadiť príslušník hliadky OO PZ Dúbravka. V tejto súvislosti poukazujem na čl. 13 ods. 1 písm. a./ Ústavy SR, že povinnosti možno ukladať len na základe zákona. ...

Ja som v duchu vyššie citovaných povinností trval na tom, aby sa vec riadne vyšetrila tak, ako to určujú zákonne predpisy, tzn. že vyšetrovanie mal viesť príslušný vyšetrovateľ Inšpekcie MV SR. Ten však o veci nebol vyrozumený. Podľa môjho názoru služobnú disciplínu porušil predovšetkým zástupca riaditeľa ÚJKP OR PZ Ba IV, ktorý mal priamu zodpovednosť ako aj kompetenciu rozhodovať na mieste páchania závažnej trestnej činnosti, z ktorej som bol na základe oznámenia mestskej polície dôvodne podozrivý. Ako podozrivý som sám iniciatívne žiadal, aby vec bola riadne vyšetrená, boli vykonané procesné úkony príslušným vyšetrovateľom, povedané inými slovami, žiadal som, aby polícia konala zákonným spôsobom v zmysle § 2 ods. 1 písm. b./ zákona č. 171/1993 Zb.

Z personálneho rozkazu ministra vnútra SR zo dňa 04.11.2012 č. 465 o mojom prepustení zo služobného pomeru príslušníka PZ, ako aj z rozsudku Najvyššieho súdu SR zo dňa 29.04.2013, č. k.: 5 Sžo/40/2012 sa ako dôvod môjho prepustenia zo služobného pomeru príslušníka PZ uvádza: „Zvlášť hrubé porušenie služobnej prisahy, ktoré spočíva v tom, že nebol čestným a disciplinovaným príslušníkom PZ, keď v čase mimo výkon štátnej

služby po tom ako riadil osobné motorové vozidlo sa odmietol na výzvu podrobiť skúške na zistenie požitia alkoholických nápojov.“ Ministerstvo vnútra SR a ani Najvyšší súd SR vo svojich rozhodnutiach neuvádzajú (nevedia uviesť) aký príslušný zákon, resp. právny predpis som porušil. Ako potom možno kvalifikovať moje správanie ako protiprávne a tvrdiť, že som nebol čestným a disciplinovaným príslušníkom PZ. ...

... Z dôvodu nevykonávania žiadnych procesných úkonov v zmysle zákona č. 301/2005 Z. z. som nemal žiadnu právnu povinnosť strpieť zaistovanie dôkazu, tzn. vyšetrenie na požitie alkoholu, nakoľko príslušníci PZ, konkrétne zástupca riaditeľa ÚJKP OR PZ Ba IV, si neplnil zákonnú povinnosť vyšetrovať trestné činy tak, ako mu to ukladá § 2 ods. 1 písm. b./ zákona č. 171/1993 Z. z.

Z dôvodu, že Ministerstvo vnútra SR a ani Najvyšší súd SR vo svojich rozhodnutiach neuvádzajú akého konkrétneho porušenie právnej povinnosti a podľa akého právneho predpisu som sa mal podrobiť vyšetreniu krvi a následného zisťovania alkoholu alebo omamných látok, resp. som mal strpieť vyšetrenie na prístroji, ktorým sa zisťuje požitie alkoholu. Za takéhoto stavu sa nedá ustáliť, že bol nečestný a nedisciplinovaný. Najvyšší súd SR vo svojom rozhodnutí poukazuje na čl. 1 ods. 1 písm. c./ vestníka MV SR čiastka 18, zo dňa 12.03.2008, v ktorom je uvedené, že: „Policajť poruší služobnú prísahu zvlášť hrubým spôsobom vtedy, ak odmietne dychovú skúšku v súvislosti s vedením vozidla“.

Citovaný vestník Ministerstva vnútra SR ako podzákonná právna norma nemôže sprísňovať zákon č. 8/2009 Z. z., kde sú v § 3 ods. 2 písm. c./ stanovené povinnosti vodiča a v § 69 ods. 1 písm. d./ je zakotvené oprávnenie policajta za akých podmienok bude vyzvaný vodič či už občan alebo aj príslušník PZ na vyšetrenie, či pred jazdou požil alkoholický nápoj. Uvedený zákon platí aj pre príslušníka PZ v čase jeho osobného voľna a nie nejaká bližšie špecifikovaná úvaha vyplývajúca z čl. 1 písm. c./ vestníka MV SR č. 18, že: „odmietne dychovú skúšku v súvislosti s vedením vozidla“. Pre príslušníka PZ v čase osobného voľna platia také isté povinnosti ako pre každého iného občana a súvislosť s vedením vozidla môže byť aplikovaná len podľa zákona č. 8/2009 Z. z., v ktorom sú povinnosti vodiča stanovené v § 3 ods. 2 písm. c./ alebo ako procesný úkon pri vyšetrovaní trestných činov. Akýkoľvek iný svojvoľný výklad pojmu „v súvislosti s vedením vozidla“, je v rozpore so zákonom č. 8/2009 Z. z. ...

Je preukázateľne evidentné, že som ničím nemohol narušiť vážnosť a ani dôveru v Policajný zbor. Podľa mňa vážnosť a dôveru v Policajný zbor SR mohol narušiť mojím (ne) konaním zástupca riaditeľa ÚJKP OR PZ Ba IV, ktorý bol na mieste činu pasívny a činnejši službe si neplnil služobnú povinnosť privolať na miesto činu vyšetrovateľa Inšpekcie MV SR, prípadne zabezpečiť neodkladné procesné úkony (obhliadka mesta činu, výsluchy svedkov, poškodených a pod.). Stav, keď si policajti v aktívnej službe neplnia svoje zákonné povinnosti v zmysle § 2 ods. 1 písm. b./ zákona č. 171/1993 Z. z. z dôvodu zámerného účelového konania, neodbornosti alebo iných osobných pohnútok (opisovanie diplomových prác iných, kontakty s podsvetím, vybavovanie zadržaných vodičských preukazov prominentom a pod.), je podľa mňa vážnym porušením dôvery v Policajný zbor SR. Z uvedeného vyplýva, že Ministerstvo vnútra SR aj s poukazom na môj prípad len moralizuje, cituje § 48 ods. 3 zákona č. 73/1998 Z. z. a v odôvodnení svojho potvrdzujúceho rozhodnutia uvádza hypotetické úvahy o možnosti ohroziť dôveru v Policajný zbor SR. Ministerstvo vnútra SR v mojom prípade nebolo schopné náležité odôvodniť ani konkretizovať v čom spočívalo moje konanie, ktoré malo za následok ohrozenie vážnosti a dôvery v Policajný zbor SR. Ak sa občan bez ohľadu na to, či je alebo nie je policajtom domáha, aby si službukonajúci policajti plnili svoje zákonné povinnosti a vyšetrovali trestné činy a keď títo nekonajú v zmysle zákona, je právom občana odmietnuť neodborné a nekvalifikované konanie vecne nepríslušných policajtov ako napr. konanie hliadky OO PZ Dúbravka dňa 25. 09. 2010 atď.»

Vzhľadom na uvedené sťažovateľ žiada, aby ústavný súd po prijatí jeho sťažnosti na ďalšie konanie takto rozhodol:

„1. Základné právo JUDr. J. H. upravené v čl. 36 písm. b./ Ústavy SR postupom Ministerstva vnútra Slovenskej republiky, Pribinova 2, Bratislava, Personálnym rozkazom Ministra vnútra SR, zo dňa 04.11.2010, č.: 465 a Rozhodnutím Ministerstva vnútra SR zo dňa 22.02.2011, č. p.: SLV-PS-PK-172/2010 porušené bolo.

2. Personálny rozkaz ministra vnútra SR zo dňa 04.11.2010, č.: 465 a Rozhodnutie Ministerstva vnútra SR zo dňa 22.02.2011, č. p.: SLV-PS-PK-172/2010 sa zrušujú a vec sa vracia na ďalšie konanie.

3. *Ministerstvu vnútra SR sa prikazuje, aby vo veci konalo, zakazuje sa mu pokračovať v porušovaní základného práva sťažovateľa uvedeného v čl. 36 písm. b./ Ústavy SR a prikazuje obnoviť stav pred porušením základného práva upraveného v čl. 36 písm. b./ Ústavy SR.*

4. *Ústavný súd SR priznáva trovy konania /právneho zastúpenia v sume 275,94 EUR..., ktoré je Ministerstvo vnútra SR povinné zaplatiť na účet advokáta JUDr. E. Š. do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia (nálezu).“*

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí senátu bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Ústavný súd v prvom rade podotýka, že podľa § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde je viazaný návrhom sťažovateľa, ktorý je v danom prípade navyše zastúpený kvalifikovaným

právnym zástupcom. Viazanosť ústavného súdu návrhom sa vzťahuje zvlášť na návrh výroku rozhodnutia, ktorého sa sťažovateľ domáha. Ústavný súd teda môže rozhodnúť len o tom, čoho sa sťažovateľ domáha v petite svojej sťažnosti, preto v danej veci ústavný súd mohol preskúmať porušenie sťažovateľom označeného základného práva iba v príčinnej súvislosti s tými rozhodnutiami (personálny rozkaz ministra a rozhodnutie ministra), ktorých vyslovenia porušenia sa sťažovateľ domáha v návrhu na rozhodnutie, t. j. v petite sťažnosti. Tvrdenia o neústavnosti rozsudkov krajského súdu a najvyššieho súdu, ktoré sťažovateľ uvádza v texte sťažnosti mimo petitu, je podľa názoru ústavného súdu potrebné považovať iba za súčasť jeho argumentácie (napr. III. ÚS 149/04, III. ÚS 235/05, II. ÚS 65/07).

Vzhľadom na uvedené tak predmetom konania ústavného súdu bolo preskúmať, či personálnym rozkazom ministra č. 465 zo 4. novembra 2010 a rozhodnutím ministra č. SLV-PS-PK-172/2010 z 22. februára 2011 došlo k porušeniu čl. 36 písm. b) ústavy.

Vzhľadom na princíp subsidiarity („ak... nerozhoduje iný súd“), ktorý vyplýva z citovaného čl. 127 ods. 1 ústavy, môže ústavný súd poskytnúť ochranu konkrétnemu právu alebo slobode, porušenie ktorých je namietané, iba vtedy, ak sa ich ochrany fyzická osoba alebo právnická osoba nemôže domôcť v žiadnom inom konaní pred súdnymi orgánmi Slovenskej republiky.

Inými slovami, pokiaľ je o ochrane sťažovateľom označeného základného práva alebo slobody oprávnený konať alebo rozhodovať iný všeobecný súd, ústavný súd jeho sťažnosť už po predbežnom prerokovaní odmietne pre nedostatok svojej právomoci.

Ústavný súd preto pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zisťoval, či ochranu toho práva, porušenie ktorého sťažovateľ namieta, t. j. základného práva na ochranu proti svojvoľnému prepúšťaniu zo zamestnania zaručeného v čl. 36 písm. b) ústavy, k porušeniu ktorého malo dôjsť dôsledkom jeho nedôvodného prepustenia zo služobného pomeru príslušníka Policajného zboru personálnym rozkazom ministra č. 465 zo 4. novembra 2010 a rozhodnutím ministra č. SLV-PS-PK-172/2010 z 22. februára 2011, neposkytujú

všeobecné súdy na základe sťažovateľovi dostupných opravných prostriedkov predstavujúcich účinné právne prostriedky nápravy namietaného porušenia jeho základného práva.

Podľa názoru ústavného súdu mal sťažovateľ možnosť domáhať sa preskúmania sťažnosťou pred ústavným súdom napadnutého personálneho rozkazu ministra č. 465 zo 4. novembra 2010 a rozhodnutia ministra č. SLV-PS-PK-172/2010 z 22. februára 2011 využitím žaloby podľa V. časti Občianskeho súdneho poriadku, ktorú sťažovateľ napokon (ako to vyplýva aj zo sťažnosti) aj účinne využil. Na základe sťažovateľom podanej žaloby boli tak krajský súd, ako aj najvyšší súd povinné vyrovnať sa rovnakými s skutkovými a právnymi argumentmi, aké sťažovateľ proti personálnemu rozkazu ministra č. 465 zo 4. novembra 2010 a rozhodnutiu ministra č. SLV-PS-PK-172/2010 z 22. februára 2011 uvádza aj v konaní pred ústavným súdom.

Vychádzajúc z postavenia ústavného súdu ako nezávislého súdneho orgánu ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy), ktorý nie je alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inštitúciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov (II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96), ústavný súd sťažnosť sťažovateľa smerujúcu proti už všeobecnými súdmi preskúmaným rozhodnutiam správnych orgánov po jej predbežnom prerokovaní odmietol pre nedostatok svojej právomoci na jej prerokovanie (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 12. decembra 2013